

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA

L. A. GEELHOEDA

přednesené dne 2. prosince 2004¹

I – Úvod

1. V této žalobě podané na základě článku 141 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „Smlouva o ESAE“) Komise tvrdí, že Spojené království tím, že jí nepředložilo všeobecné údaje ohledně plánu na zneškodňování radioaktivního odpadu souvisejícího s odstavováním reaktoru „Jason“ v Royal Naval College Greenwich, porušilo článek 37 AE. Tento článek vyžaduje, aby členské státy předložily Komisi všeobecné údaje ohledně jakéhokoli plánu na zneškodňování radioaktivního odpadu v jakékoli formě.

2. Tato věc se týká významné otázky výkladu článku 37 AE, totiž zda povinnost uložená v tomto článku se použije na radioaktivní odpad pocházející z jaderných zařízení používaných pro vojenské účely. Zatímco Komise se domnívá, že tomu tak skutečně

je, Spojené království podporované Francouzskou republikou tvrdí, že tento článek se použije pouze na odpad pocházející z jaderných zařízení používaných pro civilní a komerční účely.

3. Skutkové okolnosti související s odstavením nejsou předmětem sporu v tomto řízení.

II – Skutkový základ a řízení

4. Reaktor Jason byl provozován ministerstvem obrany Spojeného království v Royal Naval College Greenwich od roku 1962 do roku 1996. Během této doby byl využíván k vzdělávání personálu lodí a loděnic v oblasti reaktorové fyziky a jako výzkumné zařízení na podporu programu ministerstva obrany Naval Nuclear Propulsion Programme. Na konci této doby byl reaktor Jason rozebrán na základě úspěšné žádosti o povolení podané u United Kingdom's Environment Agency for England and Wales.

1 — Původní jazyk: angličtina.

5. Spojené království v roce 1998 informovalo Komisi o odstavení reaktoru Jason. Dopisem ze dne 8. ledna 1999 Komise požádala Spojené království o podrobné informace o odstavení, aby určila, kdy mají být předloženy „všeobecné údaje“ požadované v článku 37 AE. Spojené království dopisem ze dne 5. března 1999 odpovědělo, že mělo za to, že zařízení používaná pro vojenské účely nespádají do působnosti Smlouvy o ESAE, a že v důsledku toho nemělo v úmyslu předložit Komisi jakékoli všeobecné údaje ve smyslu článku 37 AE. Spojené království nicméně navrhlo informovat Komisi o povolení k odstavení získaném od Environmental Agency for England and Wales, jakož i o žádosti o povolení podané u tohoto orgánu.

6. Dopisem ze dne 30. ledna 2001 zaslala Komise Spojenému království výzvu, ve které mu sdělila, že měla za to, že hlava II kapitola 3 Smlouvy o ESAE se použije na ionizující záření bez ohledu na jeho zdroj. Komise vyzvala Spojené království k předložení jeho vyjádření k této výzvě ve lhůtě dvou měsíců od jejího oznámení.

7. Ve své odpovědi ze dne 30. března 2001 Spojené království sdělilo, že podle jeho názoru bylo posláním Evropského společenství pro atomovou energii, jak jej definuje Smlouva o ESAE, podporovat civilní

a komerční použití jaderné energie, s vyloučením jaderné energie používané pro vojenské účely. Podle tvrzení Spojeného království je možné pouze některé kapitoly Smlouvy považovat za použitelné na obranné činnosti.

8. Dne 21. prosince 2001 Komise zaslala Spojenému království ohledně domnělého porušení článku 37 AE odůvodněné stanovisko. Komise vyzvala Spojené království, aby vyhovělo tomuto stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho oznámení.

9. Ve své odpovědi ze dne 20. února 2002 Spojené království potvrdilo svůj názor, že jelikož vojenská zařízení nespádají do působnosti Smlouvy o ESAE, nemělo povinnost poskytnout Komisi jakékoli informace podle článku 37 AE.

10. V důsledku toho Komise zahájila toto řízení, které bylo zapsáno kanceláří Soudního dvora dne 14. února 2003.

11. Dne 8. prosince 2003 předložila Francouzská republika Soudnímu dvoru spis vedlejšího účastníka.

III – Právní rámec

zdraví obyvatelstva a pracovníků před nebezpečím ionizujícího záření“.

12. Následující ustanovení Smlouvy o ESAE mají význam pro určení, zda se článek 37 AE použije na odpad vycházející z jaderných zařízení používaných pro vojenské účely.

15. Tyto standardy byly naposledy upraveny ve směrnici Rady 96/29². Podle článku 33 AE mají členské státy povinnost zajistit dodržování těchto základních standardů.

A – Kapitola 3 hlavy druhé Smlouvy o ESAE

13. Článek 37 AE je součástí kapitoly 3 hlavy druhé Smlouvy o ESAE. Tato kapitola je nazvaná „Ochrana zdraví“ a byla přijata za účelem provedení čtvrtého bodu odůvodnění Smlouvy, podle kterého členské státy při rozhodnutí o vytvoření podmínek „pro rozvoj mocného jaderného průmyslu“ mají „snahu vytvořit bezpečnostní podmínky, jež vyloučí ohrožení života a zdraví obyvatelstva“. Pro účely projednávané věci je zajímavé krátce přezkoumat ustanovení kapitoly 3 jako celku za účelem získání názoru ohledně pravomocí udělených ESAE v oblasti ochrany zdraví a bezpečnosti.

16. Podle článku 34 AE přijmou členské státy, na jejichž územích se mají uskutečnit zvláště nebezpečné pokusy, doplňující opatření k ochraně zdraví, poté co k nim obdrží předchozí stanovisko Komise. K pokusům, které mohou ve svých důsledcích zasáhnout území jiných členských států, je zapotřebí souhlasu Komise před provedením pokusu.

17. Podle článků 35 AE a 36 AE mají členské státy povinnost zajistit dodržování základních standardů tím, že vytvoří nezbytná zařízení k soustavnému monitorování úrovně radioaktivity a budou Komisi pravi-

14. Podle článku 30 AE se „v rámci Společenství stanoví základní standardy ochrany

2 — Směrnice Rady 96/29/Euratom ze dne 13. května 1996, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy na ochranu zdraví pracovníků a obyvatelstva před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření (Úř. věst. L 159, s. 1; Zvl. vyd. 05/02, s. 291).

delně informovat o této úrovni. Komise musí mít k těmto zařízením přístup a musí být oprávněna ověřovat jejich provoz a účinnost.

18. Článek 37 AE stanoví:

„Každý členský stát je povinen poskytnout Komisi všeobecné údaje, které se týkají zneškodňování radioaktivních odpadů v jakékoli formě, aby mohla zjistit, zda provedení takového plánu může vést k radioaktivnímu zamoření vody, půdy nebo vzdušného prostoru jiného členského státu.

Komise po poradě se skupinou odborníků zmíněnou v článku 31 vydá své stanovisko ve lhůtě šesti měsíců.“³

19. Článek 38 AE ukládá Komisi, aby vydala pro členské státy doporučení týkající se úrovně radioaktivity v ovzduší, ve vodě a v půdě. V naléhavém případě může přijmout směrnici, kterou dotyčný členský stát vyzve přijmout ve stanovené lhůtě veškerá nezbytná opatření k zamezení překračování základních standardů a k zajištění dodržování právních předpisů⁴. Jestliže dotyčný stát nedosáhne souladu se směrnicí Komise ve stanovené lhůtě, může Komise nebo kterýkoli zúčastněný členský stát „neprodleně“ předložit věc Soudnímu dvoru.

20. Nakonec článek 39 AE předpokládá v rámci Společného střediska jaderného výzkumu (založeného na základě článku 8 AE) vytvoření oddělení pro dokumentaci a výzkum v oblasti ochrany zdraví, jehož úkolem je shromažďovat podklady a informace podle článků 33 AE, 36 AE a 37 AE⁵ a pomáhat Komisi při plnění úkolů svěřených jí v kapitole 3 hlavy druhé Smlouvy o ESAE.

3 — Různá doporučení Komise od vstoupení v platnost Smlouvy AE objasnily rozsah působnosti článku 37 AE, a především význam fráze „zneškodňování radioaktivního odpadu“ a „všeobecné údaje“. Zahnují doporučení Komise 1999/829/Euratom ze dne 6. prosince 1999 o uplatňování článku 37 Smlouvy o založení Euratomu (Úř. věst. L 324, s. 23) a doporučení Komise 91/4/Euratom ze dne 7. prosince 1990 o uplatňování článku 37 Smlouvy o založení Euratomu (Úř. věst. L 6, s. 16).

4 — Viz např. doporučení Komise 2001/928/Euratom ze dne 20. prosince 2001 o ochraně veřejnosti před expozicí radonu v pitné vodě (Úř. věst. L 344, s. 85). (*neoficiální překlad*)

5 — Je třeba si povšimnout, že zatímco anglické znění Smlouvy o ESAE v tomto ohledu odkazuje na články 33 AE, 36 AE a 37 AE, text některých jiných jazykových znění odkazuje na články 33 AE, 37 AE a 38 AE.

21. Na podporu ochrany zdraví a bezpečnosti zakotvené ve Smlouvě o ESAE bylo od jejího vstoupení v platnost přijato velké množství sekundárních právních předpisů, včetně mezi jinými⁶:

— směrnice Rady 90/641/Euratom ze dne 4. prosince 1990 o ochraně externích pracovníků vystavených riziku ionizujícího záření v průběhu jejich činností v kontrolovaném pásnu¹⁰ a

— směrnice Rady 2003/122/Euratom ze dne 22. prosince 2003 o kontrole vysokoaktivních uzavřených zdrojů záření a opuštěných zdrojů⁷,

— nařízení Rady (Euratom) č. 3954/87 ze dne 22. prosince 1987, kterým se stanoví nejvyšší přípustné úrovně radioaktivní kontaminace potravin a krmiv po jaderné havárii nebo jiném případě radiační mimořádné situace¹¹.

— nařízení Rady (Euratom) č. 1493/93 ze dne 8. června 1993 o přepravě radioaktivních látek mezi členskými státy⁸,

B – Články 24 AE až 28 AE

— směrnice Rady 92/3/Euratom ze dne 3. února 1992 o dozoru nad přepravou radioaktivního odpadu mezi členskými státy a do Společenství a ze Společenství a o její kontrole⁹,

22. Pro předmětné posouzení jsou rovněž významné články 24 AE až 28 AE, které spadají do oddílů 3 a 4 (nazvané „Ustanovení o utajení“ a „Zvláštní ustanovení“) kapitoly 2 hlavy druhé Smlouvy o ESAE týkající se šíření poznatků. Tyto články v podstatě zakotvují zvláštní bezpečnostní systém pou-

6 — Další příklady: rozhodnutí Rady 87/600/Euratom ze dne 14. prosince 1987, o opatřeních Společenství pro včasnou výměnu informací v případě radiační mimořádné situace (Úř. věst. L 371, s. 76; Zvl. vyd. 15/01, s. 337); směrnice Rady 89/618/Euratom ze dne 27. listopadu 1989 o informování obyvatelstva o opatřeních na ochranu zdraví, která se mají použít, a o krocích, které je třeba učinit v případě radiační mimořádné situace (Úř. věst. L 357, s. 31; Zvl. vyd. 15/01, s. 366); směrnice Rady 97/43/Euratom ze dne 30. června 1997 o ochraně zdraví osob před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření v souvislosti s lékařským ozářeními a o zrušení směrnice 84/466/Euratom (Úř. věst. L 180, s. 22; Zvl. vyd. 15/03, s. 332).

7 — Úř. věst. L 346, s. 57; Zvl. vyd. 15/07, s. 694.

8 — Úř. věst. L 148, s. 1; Zvl. vyd. 12/01, s. 155.

9 — Úř. věst. L 35, s. 24; Zvl. vyd. 15/02, s. 90.

10 — Úř. věst. L 349, s. 21; Zvl. vyd. 05/01, s. 405.

11 — Úř. věst. L 371, s. 11; Zvl. vyd. 15/01, s. 333; ve znění změn.

žitelný na poznatky získané Společenstvím v důsledku provádění svého vlastního jaderného výzkumného programu, jejichž prozrazení by „mohlo poškodit obranné zájmy jednoho nebo více členských států.“

23. Tento systém má formu stupňů utajení, stanovených Radou, které jsou předběžně používány Komisí v případech, kdy ta má za to, že prozrazení některých poznatků by mohlo poškodit obranné zájmy jednoho nebo více členských států (čl. 24 odst. 2). Tyto poznatky Komise neprodleně sdělí členským státům, které jsou „povinny předběžně zajistit utajení za stejných podmínek“. Do tří měsíců členské státy Komisi sdělí, zda si přejí zachovat předběžně použitý stupeň utajení, nahradit ho jiným nebo utajení zcela zrušit. Po uplynutí této lhůty se z požadovaných stupňů utajení použije ten nejprísnejší. Komise to oznámí členským státům.

24. Na žádost Komise nebo členského státu může Rada kdykoliv jednomyslně změnit stupeň utajení nebo utajení zrušit. Rada si před vyjádřením k žádosti členského státu opatří stanovisko Komise.

25. Článek 24 odst. 3 AE stanoví, že ustanovení článků 12 AE a 13 AE, týkající se poznatků, se kterými může Komise disponovat, se použijí na poznatky zařazené do určitého stupně utajení pouze v omezených případech a za předpokladu, že jsou dodržována „předepsaná bezpečnostní opatření“.

26. Podle čl. 25 odst. 1 AE členský stát, který sděluje existenci nebo obsah přihlášky vynálezu nebo užitého vzoru, která se týká jaderného objektu (jak to vyžaduje článek 16 AE), uvede popřípadě potřebu zařadit tuto přihlášku z bezpečnostních důvodů do určitého stupně utajení; přitom upřesní pravděpodobnou dobu utajení. Komise a členské státy jsou povinny dodržovat opatření, která podle nařízení o utajovaných skutečnostech vyplývají ze stupně utajení požadovaného státem původu sdělení. I když Komise může tato sdělení rovněž předat „společným podnikům“ ve smyslu kapitoly 5 hlavy druhé Smlouvy o ESAE nebo prostřednictvím členského státu osobě nebo podniku jinému než společnému podniku, který vykonává činnost na území tohoto státu, čl. 25 odst. 2 AE stanoví, že veškerá sdělení podléhají ve všech případech „souhlasu státu jejich původu“ a že takový souhlas může být odepřen pouze z důvodů obrany.

27. Článek 26 AE stanoví, že jsou-li poznatky, které jsou předmětem patentu, přihlášky vynálezu, prozatímně chráněného právního nároku, užitého vzoru nebo přihlášky užitého vzoru, utajeny v souladu s ustanoveními článků 24 AE a 25 AE, nemohou členské státy, které žádají o utajení, odmítnout povolení podat obdobné přihlášky v jiných členských státech. Nicméně „každý členský stát přijme opatření nezbytná k utajení těchto práv a přihlášek postupem stanoveným jeho vnitrostátními právními a správními předpisy“.

28. Dále, podle čl. 26 odst. 2 AE lze přihlášky týkající se poznatků, které byly podle článku 24 AE utajeny, podat mimo členské státy pouze s jejich jednomyslným souhlasem.

29. Konečně článek 28 AE mezi jinými stanoví, že pokud jsou dosud nezveřejněné přihlášky vynálezů nebo užitečných vzorů nebo patenty nebo užité vzory utajené z důvodů obrany neoprávněně využívány nebo prozrazeny třetí osobě v důsledku jejich sdělení Komisi, nahradí Společenství oprávněnému způsobenou škodu.

30. Bezpečnostní systém upravený ve třetím oddíle kapitoly II hlavy druhé byl proveden nařízením Rady (Euratom) č. 3 o provedení článku 24 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii¹². Účel a systém tohoto nařízení je vysvětlen v preambuli: „vzhledem k tomu, že musí být provedena bezpečnostní opatření pro každý stupeň utajení, který se používá pro skutečnosti, jejichž prozrazení by mohlo poškodit obranné zájmy jednoho nebo několika členských států, a že tato opatření musí být uplatňována pod dohledem Komise zaměřeným jak na věcnou stránku těchto skutečností, tak na osoby a podniky, kterým tyto skutečnosti na území členských států mají být sděleny.“

31. Záměrem nařízení je stanovit, že poznatky podle článků 24 AE a 25 AE, označené jako „utajované skutečnosti Euratomu“, se klasifikují do jednoho ze čtyř stupňů utajení:

- „EURA – PŘÍSNĚ TAJNÉ“: skutečnosti, jejichž neoprávněné vyzrazení by mohlo mít mimořádně vážné následky pro obranné zájmy jednoho nebo několika členských států;

¹² — Úř. věst. 1958, 17, s. 9406.

- „EURA – TAJNÉ“: skutečnosti, jejichž neoprávněné vyzrazení by mohlo mít vážné následky pro obranné zájmy jednoho nebo několika členských států;
 - „EURA – DŮVĚRNÉ“: skutečnosti, jejichž neoprávněné vyzrazení by mohlo poškodit obranné zájmy jednoho nebo několika členských států, a
 - „EURA – VYHRAZENÉ“: skutečnosti, jejichž neoprávněné vyzrazení by se mohlo dotknout obranných zájmů jednoho nebo několika členských států, které však vyžadují menší ochranu, než jaká je poskytována dokumentům klasifikovaným jako EURA – DŮVĚRNÉ¹³.
33. Každý členský stát má povinnost určit státní orgán pověřený uplatňováním bezpečnostních opatření stanovených nařízením na území, které spadá do jeho působnosti¹⁴. Přístup k utajované skutečnosti Euratomu mohou mít pouze osoby, které prošly bezpečnostní prověrkou upravenou v nařízení¹⁵.
34. Celkově systém eliminuje riziko klasifikace citlivých obranných poznatků do bezpečnostního stupně, který by všechny členské státy považovaly za příliš nízký. Tuto záruku nicméně podmiňuje zásada, že stupně utajení mají být přiděleny poznatkům pouze v „nezbytně nutném“ rozsahu.

C – Článek 13 AE

32. Podle článku 9 nařízení se stupně utajení uplatňují „pouze v nezbytně nutném rozsahu“.

35. Článek 13 AE je součástí kapitoly 2 hlavy druhé Smlouvy o ESAE, která upravuje systém šíření poznatků, se kterými může Komise nakládat podle Smlouvy o ESAE. Stanoví, že Komise sdělí členským státům, osobám a podnikům poznatky, na které se

13 — Článek 10 nařízení Rady ESAE č. 3.

14 — Článek 7 nařízení.

15 — Články 14 až 16 nařízení.

nevztahuje článek 12 AE, tj.: jiné informace než patenty, prozatímně chráněné právní nároky, užité vzory a patentové přihlášky, jejichž vlastníkem je Společenství.

36. Pro projednávanou věc je významné ustanovení tohoto článku o postupech pro nakládání s důvěrnými poznatky. Tento článek upřesňuje:

„Komise může nicméně podmínit sdělení těchto poznatků požadavkem, aby s nimi bylo zacházeno jako s důvěrnými a aby nebyly předávány třetím osobám.

Komise může sdělit poznatky, které získala s výhradou omezení jejich využití a šíření, jako například takzvané utajované skutečnosti, pouze zajistí-li dodržení těchto omezení.“

bezpečností“ v rámci Smlouvy o ESAE pro rudy, výchozí materiály nebo zvláštní štěpné materiály. Tento systém vyžaduje, aby Komise „dozorovala“ jisté jaderné činnosti na území členských států a zajistila, aby tyto materiály nebyly využívány k jiným účelům, než které uživatelé uvedli, a byla dodržována ustanovení týkající se dodávek a jakýchkoli zvláštních závazků týkajících se dozoru nad bezpečností, na kterých se Společenství dohodlo se třetím státem nebo mezinárodní organizací (článek 77 AE). Za tímto účelem musí Komise požadovat, aby o chodu podniku byly vedeny a předkládány záznamy (článek 79 AE) a může na území členských států vyslat inspektory (článek 81 AE).

38. Článek 84 třetí pododstavec AE obsahuje výjimku z tohoto dozoru pro materiály „určené pro účely obrany, které jsou speciálně zpracovávány pro tyto účely nebo které jsou po tomto zpracování v souladu s operačním plánem umístěny nebo skladovány ve vojenském zařízení“.

E – Článek 192 AE

D – Článek 84 AE

37. Článek 84 AE je součástí kapitoly 7 hlavy druhé, která upravuje systém „dozoru nad

39. Článek 192 AE upravuje obecný závazek členských států k loajální spolupráci, analogický tomu, který je obsažen v článku 10 ES:

„Členské státy přijmou veškerá obecná i zvláštní opatření ke splnění závazků vyplývajících z této smlouvy nebo z aktů orgánů Společenství. Usnadňují Společenství plnění jeho poslání. Zdrží se všech opatření, která by mohla ohrozit plnění cílů této smlouvy“.

každý členský stát učiní „vhodná opatření“, aby usnadnil postupné zavedení „co nejširší a nejjednotnější ochrany tajemství.“ Jak jsem již uvedl, základ pro takový bezpečnostní systém ohledně poznatků získaných Společenstvím v důsledku jeho výzkumného programu byl položen v nařízení č. 3¹⁷.

G – Článek 296 ES

F – Článek 194 AE

41. Posledním prvkem právního rámce v projednávané věci je čl. 296 odst. 1 Smlouvy o ES, který stanoví:

„Ustanovení této smlouvy nebrání použití následujících pravidel:

40. Dalším významným ustanovením je článek 194 AE zařazený do hlavy V („Obecná ustanovení“) Smlouvy o ESAE. Podle tohoto článku jsou všechny osoby, které v důsledku svých funkcí nebo svých veřejných či soukromých vztahů k orgánům a zařízením Společenství či společným podnikům získají nebo obdrží vědomosti o „skutečnostech, informacích, poznatcích, dokumentech a objektech, jež jsou předmětem utajení“ podle předpisů některého členského státu či orgánu Společenství, povinny uchovávat je v tajnosti¹⁶. Navíc podle čl. 194 odst. 2 AE

- a) členský stát není povinen poskytovat údaje, jejichž zpřístupnění odporuje podstatným zájmům jeho bezpečnosti;
- b) každý členský stát může učinit opatření, která považuje za nezbytná k ochraně podstatných zájmů své bezpečnosti a která jsou spjata s výrobou zbraní,

16 — Porušení této povinnosti je třeba považovat za porušení právních předpisů členských států týkajících se činnosti „poškozujících bezpečnost státu nebo týkajících se vyzrazení služebního tajemství“ a osoby, které v rámci členského státu poruší takový předpis, musí být na žádost dotčeného členského státu nebo Komise stíhány.

17 — Uvedeno v bodu 30 výše.

střeliva a válečného materiálu nebo obchodem s nimi; tato opatření nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na společném trhu s výrobky, které nejsou určeny výlučně k vojenským účelům.“

nale z roku 1957, že „ustanovení článku 34 se použijí na všechny, civilní nebo vojenské, zvláště nebezpečné pokusy“. Podle tvrzení Komise jí francouzská vláda v souladu s tímto prohlášením oznámila své jaderné pokusy v Saharské poušti uskutečněné během šedesátých let.

IV – Vyjádření účastníků řízení

44. Komise zadruhé zdůrazňuje dvě usnesení přijatá Evropským parlamentem v době francouzských jaderných pokusů v Polynésii v roce 1995. V prvním z těchto usnesení Parlament prohlašuje, že¹⁸:

A – Vyjádření Komise

42. Na podporu svého názoru, že článek 37 AE se použije rovněž na radioaktivní odpad z vojenského zařízení, předkládá Komise následující hlavní vyjádření.

„10. má za to, že testy jaderných zbraní je třeba považovat za „zvláště nebezpečné pokusy“ ve smyslu článku 34 Smlouvy o ESAE; vyzývá Komisi, strážce Smluv, aby jasně definovala, které pokusy podle tohoto článku mají být klasifikovány jako „zvláště nebezpečné pokusy“;

43. Komise zaprvé tvrdí, že Francouzská republika, která byla v době podpisu Smlouvy o ESAE jediným členským státem, který se rozhodl vyvíjet vojenská jaderná zařízení, v minulosti uznala, že kapitola 3 hlavy druhé Smlouvy o ESAE se rovněž použije na radiologická rizika vojenského původu. Na podporu svého tvrzení Komise cituje prohlášení francouzského ministra zahraničí k francouzskému Assemblée Natio-

11. lituje skutečnosti, že francouzské orgány nepředložily Komisi před prvním pokusem všechny nezbytné dokumenty, aby ta mohla přezkoumat tuto záležitost, nebo neumožnily

18 — Usnesení o opětovném zahájení jaderných pokusů Francií (Úř. věst. 1995, C 269, s. 61).

nezávislým mezinárodním odborníkům vypracovat seznam všech zdravotních rizik pokusů;

v zásadě použitelná na jaderné pokusy provedené členskými státy Unie, že se článek 34 použije na vojenské pokusy a že jaderné pokusy je možné považovat za „zvláště nebezpečné pokusy“ ve smyslu tohoto článku [...]“

12. lituje skutečnosti, že ve výsledku nebyly předloženy ani možné dopady pokusů na životní prostředí ani přijetí doplňujících opatření nebo úkonů týkajících se zdraví a bezpečnosti, s ohledem na nejvyšší přípustné dávky radiace uvedené ve Smlouvě o ESAE, k hloubkovému a důkladnému přezkumu;

46. Zatřetí se Komise opírá o znění rozsudků Soudního dvora Parlament v. Rada²⁰ a Komise v. Rada²¹. V prvním z těchto případů Komise zdůrazňuje tvrzení Soudního dvora, že články 30 až 39 Smlouvy o ESAE směřují k zajištění „důsledné a účinné ochrany zdraví veřejnosti proti nebezpečím vycházejícím z ionizujícího záření, bez ohledu na jejich zdroj a kategorie osob vystavených takovému záření“²².

13. vyzývá Komisi, aby plně a neprodleně uplatnila články 34 a 35 Smlouvy o ESAE a v tomto kontextu přezkoumala informace o francouzských jaderných pokusech společně s nezávislými a kritickými odborníky [...]“

47. Ve druhém z těchto případů cituje Komise na podporu projednávaného případu následující část rozsudku Soudního dvora:

45. Ve druhém usnesení, o které se Komise opírá, Parlament prohlašuje, že¹⁹:

„Oddíl 2 kapitola III Smlouvy o Euratomu provádí čl. 2 písm. b) této Smlouvy, podle kterého má Společenství „vypracovávat jed-

„8. sdílí názor Komise, že Smlouva o založení Euratomu, a zejména články 34, 35 a 36, je

20 — Rozsudek ze dne 4. října 1991, C-70/88, Recueil, s. I-4529.

21 — Rozsudek ze dne 10. prosince 2002, C-29/99, Recueil, s. I-11221.

22 — Bod 14.

19 — Usnesení o prohlášení Komise k jaderným pokusům (Úř. věst. 1995, C 308, s. 106).

notné bezpečnostní standardy pro ochranu zdraví obyvatelstva a pracovníků a dbát na jejich dodržování. Jednak je zjevné, že takové ochrany nemůže být dosaženo bez kontroly zdrojů škodlivého záření. Kromě toho musí činnosti Společenství v oblasti ochrany zdraví zohledňovat pravomoci členských států definované mezi jinými v oddíle 2 kapitoly III samotné Smlouvy o Euratomu²³.”

zdraví obyvatelstva a pracovníků a dbání na jejich dodržování“, jsou ve znění článku 2 uloženy Společenství „k naplnění svého poslání“. Z tvrzení Spojeného království vyplývá, že „odpovědnost Společenství za zdraví a bezpečnost je nedílnou součástí jeho povinností při rozvoji civilního a komerčního použití jaderné energie“. V důsledku toho Spojené království tvrdí, že se Smlouva o ESAE „žádným způsobem nepoužije na využití jaderné energie pro obranné účely“.

B – Vyjádření Spojeného království a Francouzské republiky

48. Na podporu svého tvrzení, že Smlouva o ESAE se vztahuje pouze na vývoj jaderné energie pro mírové účely, Spojené království, podporované Francouzskou republikou, uplatňuje následující hlavní argumenty.

49. Zprv se zamýšlí opřít o definici poslání Společenství zakotveného v článku 1 AE. Tento článek stanoví, že posláním AE je „přispět vytvořením podmínek nezbytných pro rychlé vybudování a růst jaderného průmyslu ke zvýšení životní úrovně v členských státech a k rozvoji vztahů s ostatními zeměmi.“ Spojené království poznamenává, že povinnosti uvedené v článku 2, zahrnující vypracování „jednotných bezpečnostních standardů pro ochranu

50. Zadruhé Spojené království tvrdí, že pokud záměrem Smlouvy o ESAE bylo pokrýt obranné činnosti, „byly by určité nezbytné detailní výjimky týkající se přístupu k obranným zařízením a přijímání citlivých obranných informací“. Spojené království tvrdí, že takové výjimky nejsou ve Smlouvě obsaženy, s výjimkou čl. 84 třetí pododstavec²⁴. Dále podle názoru Spojeného království tento článek nestanoví, že se Smlouva o ESAE použije na obranné činnosti bez výjimky, nýbrž působí pouze k „vytyčení hranice“ mezi civilním a obranným odvětvím pro případy, kdy orgány obrany přijímají jaderné materiály pro použití pro obranné účely od civilních nebo komerčních jaderných zařízení. Jinými slovy cílem článku 84 je podle názoru Spojeného království stanovit,

23 — Bod 76.

24 — Viz bod 38 výše.

že dozor se nevztahuje na materiály od okamžiku, kdy ty jsou zpracovávány pro obranné účely.

činnosti nepoužije.“ Spojené království rovněž zpochybňuje výklad Komise rozsudků Land de Sarre²⁶, Parlament v. Rada²⁷ a Komise v. Rada²⁸.

51. Třetí argument Spojeného království je založen na neexistenci ustanovení analogického článku 296 ES ve Smlouvě o ESAE, tj. že členský stát není povinen poskytovat údaje, jejichž zpřístupnění podle jeho názoru odporuje podstatným zájmům jeho bezpečnosti. Podle tvrzení Spojeného království „neexistence takového ustanovení může pouze potvrdit, že nikdy neexistoval záměr použít Smlouvu o Euratomu na použití jaderné energie pro obranné účely.“ Tak jako článek 296 ES stanoví významnou záruku pro bezpečnostní zájmy členských států, jeho neexistence ve Smlouvě o ESAE podle názoru Spojeného království tvoří nenapravitelnou „mezeru“ odůvodňující nepoužití této Smlouvy na odvětví obrany. Podobně Spojené království tvrdí, že neexistence v článku 94 AE²⁵ ustanovení paralelního s ustanovením čl. 39 odst. 4 ES, vylučujícím zaměstnání ve veřejné správě ze zásady volného pohybu osob, je v oblasti jaderné energie „zaznamenáníhodná a potvrzuje názor, že Smlouva o Euratomu se na obranné

52. Nakonec Spojené království zdůrazňuje řadu důsledků, které by podle jeho názoru nastaly, pokud by se článek 37 AE použil na obranné činnosti²⁹. Tvrdí například, že vyjádření údajů o tocích radioaktivního odpadu by mohlo být základem pro „obrácené inženýrství“, tj. odvození plánů pro systémy na jaderný pohon a jaderné zbraně ze složení toků odpadů způsobených provozem nebo odstavením hnacích systémů a odstavením zbrojních systémů. Podobně tvrdí, že jelikož odstavované reaktory mohou být shodné s těmi, které zůstávají v provozu, prozrazení údajů o odstavení reaktoru by mohlo odhalit možnosti reaktorů, které jsou stále v provozu.

53. Spojené království v tomto ohledu odkazuje *per analogiam* na svůj Radioactive Substances Act 1993, kterým je zaveden a spravován veřejný seznam radioaktivních

25 — Článek 96 AE stanoví, že „členské státy odstraní veškerá omezení přístupu ke kvalifikovaným zaměstnáním v oblasti jaderné energie založená na státní příslušnosti vůči příslušníkům jiného členského státu, s výhradou omezení, která vyplývají ze základních požadavků veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví“ (tedy zhruba shodný s čl. 39 odst. 2 a 3 ES).

26 — Rozsudek ze dne 22. září 1988, 187/87, Recueil, s. 5013.

27 — Citovaný v poznámce 20 výše.

28 — Citovaný v poznámce 21 výše.

29 — Viz vyjádření Spojeného království ke spisu vedlejšího účastníka Francouzské republiky.

materiálů. Spojené království poznamenává, že jeho ministr je oprávněn vydávat směrnice týkající se kategorií informací, které by se neměly z národních bezpečnostních důvodů objevit v seznamu. Dále, údaje získané na základě monitorování obranných zařízení mohou přezkoumat pouze členové Environment Agency nebo Scottish Environmental Protection Agency, kteří mají bezpečnostní prověrku umožňující provedení tohoto úkolu. Podle tvrzení Spojeného království by ve Smlouvě o ESAE byla zahrnuta shodná zvláštní ustanovení, pokud by se tato smlouva měla použít na obranné činnosti.

Danielsson v. Komise.³¹ Francouzská republika popírá význam skutečnosti, že Komise poskytla informace o svých vojenských jaderných pokusech v Polynésii v roce 1995, přičemž tvrdí, že toto bylo „součástí politického dialogu mezi francouzskou vládou a Komisí a odpovědí na základní potřebu transparentnosti.“

V – Posouzení

54. Kromě podpory výše uvedených argumentů se Francouzská republika opírá o rozsudek Soudního dvora 1/78, který musí být podle jejího tvrzení vykládán tak, že „materiály a zařízení pro vojenské účely jsou vyloučeny z působnosti Smlouvy o ESAE“³⁰.

56. Je zřejmé, že tento případ se týká výkladu článku 37 AE: vztahuje se povinnost v něm uložená členským státům rovněž na zneškodňování radioaktivního odpadu z vojenských zařízení?

55. Francouzská republika rovněž poukazuje na mnoho případů od okamžiku vytvoření ESAE, kdy argumentovala proti použití Smlouvy o ESAE na obranné činnosti, včetně svého podání k Soudu prvního stupně ve věci

57. Podle mého názoru je vhodné při řešení této otázky vzít v úvahu následující předběžné postřehy.

30 — Rozsudek ze dne 14. listopadu 1978, 1/78, Recueil, s. 2151.

31 — Usnesení ze dne 22. prosince 1995, T-219/95 R, Recueil, s. II-3051.

58. Zaprvé názory účastníků řízení obsažené v jejich podáních se vzájemně vylučují. Komise tvrdí, že článek 37 AE se na vojenské činnosti použije, kdežto Spojené království, podporované Francouzskou republikou, tvrdí, že tento článek se v žádném případě na vojenské činnosti nepoužije. Je třeba zdůraznit, že ani jeden z účastníků řízení neuvedl ve svých podáních možnost „střední cesty“ nebo „kompromisního“ řešení.

59. Zadruhé zájmy dotčené v tomto řízení, tak jak jsou definovány účastníky řízení, jsou největšího významu: na jedné straně kategorické zájmy národní bezpečnosti členských států, na druhé straně životně důležité zájmy veřejného zdraví a bezpečnosti, jakož i přeshraniční ochrana životního prostředí.

60. V důsledku toho by nekvalifikované rozhodnutí ve prospěch některého z účastníků řízení mělo nevyhnutelně významné negativní vlivy na důležitý zájem.

61. Podle mého názoru je klíčové, aby toto bylo vzato v úvahu při výkladu článku 37 AE v jeho systematickém a historickém kontextu.

A – Doslovný výklad

62. V případě čistě doslovného výkladu tohoto článku je jasné, že na základě jeho znění se tento článek uplatní nejen na radioaktivní odpad z civilních a komerčních jaderných zařízení, ale rovněž na zařízení vojenská. Povinností členských států je proto poskytnout Komisi „všeobecné údaje, které se týkají *veškerých*³² plánů na zneškodňování radioaktivních odpadů v jakékoli formě“, aby Komise měla možnost stanovit, zda může provedení takového plánu vést k radioaktivnímu zamoření území jiného členského státu. Není zakotvena výslovná výjimka týkající se vojenských zařízení. Toto se odlišuje od ostatních kapitol Smlouvy, kde je výslovná výjimka zakotvena z důvodu ochrany vojenských zájmů členského státu, jako v článcích 24 AE a 84 AE.

63. Tento čistě textový argument, i když do určité míry přesvědčivý, není nicméně v projednávaném řízení rozhodný. Pro účely správného výkladu je třeba článek 37 AE přezkoumat nejen z hlediska jeho doslovného znění, ale rovněž z celkového kontextu ustanovení Smlouvy o ESAE jako celku,

32 — Zvýrazněno.

přičemž „je třeba zohlednit její cíle a její vývoj v době, kdy má být dotčené ustanovení použito“³³.

66. Vnímání významu odvětví jaderné energie byl proto současně se skutečností, že se jednalo o jasně vyznačené odvětví, impulsem pro vytvoření ESAE a současně společného orgánu pro jadernou energii.

B – Schéma a cíle kapitoly 3 hlavy druhé v kontextu Smlouvy o ESAE

64. Záměrem Smlouvy o ESAE bylo, jak je vysvětleno v její preambuli, „[...] vytvořit podmínky pro rozvoj mocného jaderného průmyslu, který rozšíří zdroje energie, povede k modernizaci technologií a přispěje k blahobytu jejich národů v mnoha dalších oblastech.“

67. Je nicméně zjevné, že cíl Smlouvy o ESAE nebyl omezen pouze na rozvoj jaderného průmyslu. Autoři Smlouvy pokládali zajištění zdraví a bezpečnosti veřejnosti jako *conditio sine qua non* rozvoje odvětví jaderné energie³⁵.

65. Jak uvádí takzvaná „Spaakova zpráva“ obsahující základní návrh Smlouvy³⁴:

„[Jaderná energie] se jeví jako významný zdroj, který může být případně použit k rozvoji a obnově výroby a mírového pokroku.“

68. Proto, jak je uvedeno výše, bylo účelem kapitoly 3 hlavy druhé Smlouvy o ESAE vytvoření „bezpečnostních podmínek, jež vyloučí ohrožení života a zdraví obyvatelstva“ (bod 4 preambule). Toto mělo být dosaženo vytvořením „jednotných bezpečnostních standardů pro ochranu obyvatelstva a pracovníků a dbaním na jejich dodržování“ (článek 2 AE).

33 — V tomto ohledu viz rozsudek Soudního dvora 283/81, CILFIT, Recueil 1982, s. 3415, bod 20: „Jakékoli ustanovení práva Společenství je třeba dát do jeho kontextu a vykládat ve světle ustanovení práva Společenství jako celku, s ohledem na jeho cíle a vývoj v době, kdy má být dotčené ustanovení použito.“

34 — Zpráva mezivládního výboru vytvořeného na messinské konferenci ministrů zahraničních věcí, Brusel, 21. dubna 1956, s. 99.

35 — Spaakova zpráva, zveřejněná v roce 1956, výslovně odkazuje na události z předcházejících deseti let jako objevující „sílu atomu ve strašné formě“ (citovaná v bodu 65 výše, s. 99). Tato zpráva uvádí: Zabezpečení proti riziku nerozvádného použití [jaderné energie] je základní záležitostí. Jaderný průmysl se nebude rozvíjet do doby, než budou vytvořeny bezpečnostní podmínky, které umožní odstranění nebezpečí pro život a zdraví pracovníků a veřejnosti (s. 100).

69. Prostředky, kterými mělo být dosaženo tohoto cíle, byly, jak uvedeno výše:

- vytvoření minimálních základních bezpečnostních standardů ochrany proti ionizujícímu záření, k jejichž dodržování se členské státy zavázaly (články 30 AE až 33 AE);

- povinnost Komise monitorovat a předem odsouhlasit plány členských států ohledně „zvláště nebezpečných pokusů“ nebo zneškodňování radioaktivního odpadu (články 34 AE a 37 AE) a

- monitorování a sdělování Komisi úrovně radioaktivity a pravomoc Komise vydávat v tomto ohledu doporučení členským státům (články 35 AE, 38 AE a 39 AE).

70. Jak je uvedeno výše, od založení Evropského společenství pro atomovou energii bylo přijato velké množství sekundárního práva v zájmu zdraví obyvatelstva a bezpečnosti v odvětví jaderné energie. Tyto předpisy neměnně zdůrazňují důležitost cíle zajištění zdraví a bezpečnosti v oblasti jaderné energie. Příkladem může být usnesení Rady 92/C 172/02 ze dne 18. června

1992 o technologických problémech jaderné bezpečnosti, ve kterém Rada zdůrazňuje „zvláštní význam, který přisuzuje jaderné bezpečnosti v Evropě, a proto vyžaduje, aby členské státy a Komise jako základní a prioritní cíl Společenství přijaly spolupráci v oblasti jaderné energie [...]“³⁶.

71. Dalším příkladem je rozhodnutí Rady 94/179/Euratom ze dne 21. března 1994, ve kterém Rada uvedla, že „Evropské společenství pro atomovou energii bylo založeno, aby zajistilo bezpečnost a odstranilo nebezpečí ohrožující život a zdraví obyvatelstva“³⁷.

36 — Úř. věst. C 172, s. 2. Rada rovněž uvedla, že „záležitost jaderné bezpečnosti je důležitá, obzvláště s ohledem na ochranu zdraví obyvatelstva a pracovníků, jakož i ochranu životního prostředí před nebezpečími vyplývajícími z ionizujícího záření, zvláště s ohledem na vývoj v Evropě“, a povzbudila „Komisi, vnitrostátní bezpečnostní orgány, instituce specializující se na posuzování jaderné bezpečnosti, výzkumné a vývojové instituce, jaderná zařízení a výrobce ve Společenství, aby pokračovali v aktivní účasti na dobře zavedeném a trvalém procesu konzultace a spolupráce“. (*neoficiální překlad*)

37 — Rozhodnutí Rady 94/179/Euratom ze dne 21. března 1994, kterým se mění rozhodnutí 77/270/Euratom za účelem zmocnění Komise k tomu, aby za Euratom sjednávala půjčky s cílem přispět na financování nezbytné pro zvýšení stupně bezpečnosti a účinnosti jaderných elektráren v některých třetích zemích (Úř. věst. L 84, s. 41). Viz rovněž doporučení Komise 1999/829/Euratom o požadavcích na informace sdělené Komisí na základě článku 37 AE, citovaného v poznámce 3 výše, které stanoví, že cílem článku 37 je zabránit „jakékoli možnosti radioaktivního zamoření jiného členského státu“, a upravené návrhy směrnice Rady (Euratom) o základních povinnostech a obecných zásadách bezpečnosti jaderných zařízení a o bezpečné správě vyhořelého jaderného paliva a radioaktivního odpadu [K(2004) 526 konečně].

72. Důležitost cílů Smlouvy o ESAE ohledně ochrany zdraví a bezpečnosti byla navíc mnohokrát zdůrazněna Soudním dvorem.

73. Ve věci Parlament v. Rada³⁸ Soudní dvůr například řešil otázku, zda byl článek 31 AE vybrán správně jako právní základ pro nařízení č. 3954/87³⁹. Tvrzením, že správným právním základem byl ve skutečnosti článek 100a Smlouvy o EHS, Parlament mezi jinými argumentoval, že článek 30 a následující Smlouvy o ESAE se uplatní pouze na „primární“ záření, tedy na záření vzniklé přímo v jaderné elektrárně nebo během nakládání s jaderným palivem, a ne na „druhotné“ záření, tedy záření zasahující obyvatelstvo nepřímo ze zamořených potravin nebo krmiv.

74. Odmítnutím tohoto argumentu Soudní dvůr podal široký výklad účelu kapitoly 3 hlavy druhé Smlouvy o ESAE. Cílem této kapitoly bylo „[...] zajistit důslednou a účinnou ochranu zdraví veřejnosti proti nebezpečím způsobeným ionizujícími zářeními, bez ohledu na jejich zdroj a bez ohledu na kategorie osob vystavených takovým zářením“⁴⁰.

75. Generální advokát Van Gerven se ve svém stanovisku k této věci vyjádřil obdobně výslovně ohledně zásadní úlohy, kterou mají ustanovení o zdraví a bezpečnosti ve Smlouvě o ESAE. Podle jeho názoru je účelem kapitoly 3 Smlouvy o ESAE zajistit „důslednou a účinnou ochranu zdraví a bezpečnosti veřejnosti proti nebezpečím způsobeným ionizujícími zářeními“⁴¹. Při zdůraznění důležitosti zajištění „užitečného účinku ustanovení Smlouvy o ESAE“ uvedl:

„Jak již bylo řečeno, tři argumenty Parlamentu jsou založeny na myšlence, že na Smlouvu o ESAE, a především na ustanovení o ochraně zdraví zakotvená v článku 30 a násl. této Smlouvy, je třeba nahlížet tak, že mají omezený rozsah. Nemohu přijmout tento restriktivní pohled. Ve skutečnosti s ohledem na závažná rizika pro zdraví způsobená ionizujícími zářeními mám za to, že článek 30 a násl. Smlouvy o ESAE je třeba vykládat tak, že opravňují Komisi k důsledné a účinné ochraně zdraví obyvatelstva“⁴².

Proto se mi jeví jako podstatné nahlížet na článek 30 a následující Smlouvy o ESAE jako na plně účinná ustanovení⁴³.

38 — Citovaná v poznámce 20 výše.

39 — Citované v bodu 21 výše.

40 — Bod 14.

41 — Bod 20.

42 — Bod 23.

43 — Bod 24.

76. Ve svém rozsudku Land de Sarre a další Soudní dvůr zdůraznil, že článek 37 AE je třeba vykládat „s ohledem na jeho kontext a účel v rámci systému Smlouvy o ESAE“⁴⁴. Aby se „zajistil užitečný účinek tohoto ustanovení“⁴⁵, Soudní dvůr prohlásil, že článek 37 AE je třeba vykládat tak, že Komisi musí být poskytnuty všeobecné údaje týkající se plánu na zneškodňování radioaktivního odpadu dříve, než k takovému zneškodňování dají souhlas příslušné orgány členských států.

77. Stručně řečeno, od vstupu této Smlouvy v platnost se důsledně nahlíželo na cíle, o které se opírá kapitola 3 hlavy druhé Smlouvy o ESAE, tedy na zdraví a bezpečnost veřejnosti a ochranu životního prostředí, jako na velice důležité⁴⁶.

44 — Viz poznámka 26 výše, bod 10.

45 — Tamtéž, bod 19.

46 — Další názornou ukázkou je možné vyvodit ze systému Smlouvy o ESAE, jejíž článek 87 stanoví: „Členské státy, osoby nebo podniky mají na zvláštní štěpné materiály, které řádně přešly do jejich držení, co nejširší uživatelské právo a právo na spotřebu s výhradou povinností, jež pro ně vyplývají z této smlouvy, zejména pokud se týká dozoru nad bezpečností, opčního práva přiznaného Agentuře a ochrany zdraví.“ Je třeba zdůraznit (viz níže), že ustanovení Smlouvy o ESAE ohledně dozoru obsahují výslovnou výjimku pro obrannou oblast, kdežto ustanovení o zdraví a bezpečnosti nikoli. Důležitost jaderné bezpečnosti byla na mezinárodní úrovni zdůrazněna v mnoha dokumentech jako např. Úmluvě o jaderné bezpečnosti, vypracované pod záštitou Mezinárodní agentury pro atomovou energii (Úř. věst. 1999, L 318, s. 21).

C – Úprava odvětví obrany ve Smlouvě o ESAE

78. Dalším krokem při přezkoumání otázky, zda se článek 37 AE vztahuje na radioaktivní odpad z vojenských zařízení, je posouzení úpravy odvětví obrany ve Smlouvě o ESAE.

79. První skutečností, kterou je třeba vzít v úvahu, je, že v době uzavření Smlouvy o ESAE neprovozoval ani jeden z jejích členů vojenské jaderné činnosti. Ve skutečnosti v té době existovaly pouze tři jaderné velmoci: Spojené státy, Velká Británie a Sovětský svaz. Proto nebylo v dané době zcela nevyhnutelně nutné rozhodnout, zda se Smlouva o ESAE použila i na odvětví jaderné obrany.

80. To neznamená, že zakladatelé Společenství tuto záležitost při přípravě Smlouvy o ESAE nediskutovali. Je třeba pamatovat, že diskuse byly vedeny v kontextu mezinárodních jednání o odzbrojení, jakož i spekulací, že Francie zvažovala vstupení

do skupiny vojenských jaderných velmocí⁴⁷. Potenciální použití budoucí Smlouvy o ESAE bylo proto v dané době do určité míry politicky citlivé téma⁴⁸.

81. Nicméně v *travaux préparatoires* ke Smlouvě o ESAE je uvedeno, že:

„Podle obecného názoru ministrů bylo důležitější najít řešení, které nevyloučilo definitivně vojenské použití, přičemž současně takové řešení nemohlo ohrozit systémy dozoru, které byly shledány jako elementárně důležité.“⁴⁹

82. Tvrzení Spojeného království, že se Smlouva o ESAE neměla žádným způsobem použít na odvětví obrany, by tudíž nebylo

slučitelné s důkazy o tehdejších záměrech autorů Smlouvy.

83. Mnoho dalších článků Smlouvy o ESAE mimoto výslovně upravuje vojenské jaderné činnosti a dokládá zájem autorů Smlouvy o ESAE upravit a dodržovat citlivou povahu poznatků v této oblasti.

84. Prvním takovým příkladem jsou články 24 až 28 AE, které, jak je shrnuto výše⁵⁰, zavádějí zvláštní bezpečnostní systém použitelný na poznatky získané Společenstvím v důsledku provádění svého vlastního jaderného výzkumného programu, pokud by jejich prozrazení mohlo poškodit zájmy obrany jednoho nebo více členských států. Detailní a ucelený bezpečnostní režim obsažený v těchto člancích má, společně s prováděcími sekundárními předpisy, zajistit, aby citlivé obranné poznatky byly zařazeny do vhodného stupně utajení v rozsahu, v jakém je to „nezbytně nutné“ pro obranné zájmy členských států. Úspěch tohoto systému závisí na úzké spolupráci mezi Komisí a členskými státy.

47 — Viz například komentář M. Faureho z roku 1956 jménem francouzské vlády: „I když se Francie rozhodne dále postupovat s jadernými zařízeními a sestavit a následně po čtyřech letech odpálit bombu, nemá Francie v úmyslu vyhnout se nezbytné konzultaci se svými partnery nebo kontrole Společenství“, citovaný v *travaux préparatoires* ke Smlouvě o ESAE (red. S. Neri a H. Sperl Cour de justice des Communautés européennes, Luxembourg, 1072), s. 246.

48 — Autoři Spaakovy zprávy, tedy vedoucí delegací budoucích členů ESAE, byli totiž názoru, že tato záležitost by mohla být vyřešena pouze na nejvyšší politické úrovni: „problém možného užití jaderné energie pro vojenské účely některými státy má politický charakter a překračuje pravomocí (autorů). (Autoři) nemají za to, že by měli tento problém řešit v této zprávě“, citované v bodu 65 výše, s. 112.

49 — *Travaux préparatoires* ke Smlouvě o ESAE, s. XIX.

50 — Viz body 22 až 33.

činností je článek 84 AE⁵¹, který, jak je uvedeno výše, stanoví výjimku z dozoru obsaženého v kapitole 7 hlavy druhé Smlouvy o ESAE ohledně některých materiálů, které mají splňovat obranné požadavky. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že ne všechny materiály určené pro účely obrany jsou vyňaty z tohoto dozoru, ale pouze ty, které „jsou speciálně zpracovávány pro [obránné účely] nebo které jsou po tomto zpracování v souladu s operačním plánem umístěny nebo skladovány ve vojenském zařízení“⁵². V důsledku toho by se dozor obsažený v kapitole 7 hlavy druhé uplatnil na ty materiály určené pro účely obrany, které nejsou pokryty zněním čl. 84 třetího pododstavce AE.

86. Třetím příkladem zájmu autorů Smlouvy na zachování utajení citlivých informací, i když ne výslovně omezeným na odvětví obrany, je článek 194 AE⁵³, který zakotvuje, že kdokoli, kdo získá přístup k citlivým jaderným poznatkům, jež jsou předmětem utajení podle bezpečnostního systému členského státu či orgánu ESAE, má přísnou povinnost je uchovávat v tajnosti.

87. Podobně, článek 13 AE ukládá Komisi povinnost v případě poznatků, které získala podle tohoto článku s výhradou omezení jejich využití a šíření (např. utajované poznatky), zajistit, aby tato omezení byla dodržena⁵⁴.

88. V každém případě tyto příklady ukazují vnímavost autorů Smlouvy k nezbytnosti zachovávat tajemství jaderné obrany a jiná tajemství. Každý představuje rovnováhu mezi jednak převládajícím cílem příslušné kapitoly Smlouvy (tj. šíření poznatků), a jednak legitimním zájmem členského státu zajistit utajení v rámci a mimo rámec odvětví obrany.

D – Argumenty Spojeného království a Francouzské republiky

89. Ačkoli pojednávám o argumentech účastníků řízení v celém tomto stanovisku, následující argumenty zasluhují podle mého názoru samostatné posouzení.

51 — Viz body 37 a 38 výše.

52 — Článek 84 odst. 3 AE.

53 — Viz bod 40 výše.

54 — Viz bod 36 výše.

90. Na podporu svého názoru se Spojené království, jak je uvedeno výše, opírá o definici poslání Společenství zakotveného v článku 1 AE, tedy přispět „vytvořením podmínek nezbytných pro rychlé vybudování a růst jaderného průmyslu ke zvýšení životní úrovně v členských státech a k rozvoji vztahů s ostatními zeměmi“⁵⁵.

92. Proto, jak je uvedeno výše, Rada uvedla, že „Evropské společenství pro atomovou energii bylo založeno, aby zajistilo bezpečnost a odstranilo nebezpečí ohrožující život a zdraví obyvatelstva“⁵⁷.

93. V každém případě, jak jsem analyzoval výše, výklad článku 1 tak, že vylučuje jakékoli použití Smlouvy o ESAE na obranné záležitosti, by byl nejen v rozporu s důkazem o úmyslech autorů Smlouvy obsažených ve Spaakově zprávě, ale rovněž by znamenal, že ustanovení Smlouvy pojednávající výlučně o jejím použití na obranné záležitosti by byla zbytečná a bezúčelná.

91. Tento argument neshledávám přesvědčivým. V první řadě znění článku 1 samo o sobě není základem pro závěr, že jaderná energie použitá pro obranné účely je vyloučena z působnosti Smlouvy. Z jakéhokoli rozumného pohledu koncept „vytvoření podmínek nezbytných pro rychlé vybudování a růst jaderného průmyslu“ nezbytně nevylučuje jakékoli použití Smlouvy na vojenská zařízení. Ačkoli, jak je uvedeno výše, jedním z hlavních důvodů Smlouvy o ESAE skutečně bylo podnícení rozvoje civilního a komerčního jaderného průmyslu v členských státech, toto bylo doprovázeno snahou o zajištění minimálních odpovídajících zdravotních a bezpečnostních standardů v odvětví jaderné energie⁵⁶.

94. Francouzská republika navíc uplatňuje argument, opírajíc se o rozsudek 1/78, ve kterém podle jejího tvrzení Soudní dvůr rozhodl, že „materiály a zařízení pro vojenské účely jsou vyloučeny z působnosti Smlouvy o ESAE“⁵⁸.

95. Toto není podle mého názoru správný výklad rozsudku Soudního dvora. V tomto

55 — Viz bod 49 výše.

56 — Podobně, zatímco Preamble přiznává, že „jaderná energie představuje zdroj nezbytný k rozvoji a obnově výroby a k mírovému pokroku“, čímž je vysvětlen základní motiv pro Smlouvu, neuvádí *a contrario*, že by Smlouva neměla mít použití na vojenské činnosti.

57 — Rozhodnutí 94/179/Euratom, citované v bodu 71 výše.

58 — Viz bod 54 výše.

případě měl Soudní dvůr rozhodnout o slučitelnosti Úmluvy Mezinárodní agentury pro atomovou energii o fyzické ochraně jaderných materiálů se Smlouvou o ESAE. Tvrzení Soudního dvora, o které se opírá francouzská vláda, bylo učiněno specificky a výslovně s odkazem pouze na články 84 AE a 86 AE, v kontextu obecného srovnání působností Úmluvy a Smlouvy⁵⁹. Soudní dvůr neměl podle mého názoru v úmyslu zakotvit obecnou zásadu, že jaderné materiály používané pro obranné účely jsou *per se* vyloučeny z působnosti Smlouvy.

články 34 až 36, se v podstatě použily na vojenské jaderné pokusy provedené členskými státy⁶⁰. V odpovědi Francouzská republika uvádí příklady, včetně podání k Soudnímu dvoru, ve kterých odmítla použití Smlouvy o ESAE na vojenskou oblast.

97. Jsem názoru, že žádný z těchto argumentů není přesvědčující.

E – *Význam historického postavení Francie a usnesení Evropského parlamentu*

98. Zprv, jednostranný názor členského státu není relevantní pro správný výklad Smlouvy o ESAE. Dále, názor francouzské vlády na tuto záležitost nebyl od vyjednání a vstupu v platnost Smlouvy o ESAE zcela důsledný, a proto podle mého názoru jej není možné při tomto posouzení vzít v úvahu.

96. Jak jsem naznačil výše, Komise se ve svých vyjádřeních opírá o oznámení francouzské vlády Komisi z roku 1960 o plánech provedení jaderných pokusů na Sahaře, jakož i o několik usnesení Evropského parlamentu z roku 1995, ve kterých Parlament vyjádřil názor, že Smlouva o ESAE, a především její

99. Zadruhé, je třeba pro tyto účely rozlišit mezi akty, které vydává Evropský parlament jako společný zákonodárce, a čistě politickými vyjádřeními Parlamentu. Zatímco prvně uvedené mají pro Soudní dvůr relevanci, posledně uvedené nemají svou povahou právní charakter. Usnesení Parlamentu citovaná Komisí spadají jednoznačně do

59 — Tamtéž, bod 12.

60 — Viz body 44 až 47 výše.

druhé kategorie, a proto nemohou být rozhodující pro předmětnou otázku.

případech, kdy členský stát má za to, že by byly poškozeny „podstatné zájmy jeho bezpečnosti“, pokud by měl povinnost poskytnout určité informace.

F – Analogie se Smlouvou o ES

100. Posledním důležitým prvkem při výkladu článku 37 AE je podle mého názoru analogie s úpravou bezpečnostních zájmů členského státu obsaženou ve Smlouvě o ES⁶¹. V tomto ohledu je čl. 296 odst. 1 ES poučný v rozsahu, v jakém směřuje k ochraně podstatných zájmů bezpečnosti členského státu, co se týče poskytování obranných poznatků, jelikož stanoví, že „členský stát není povinen poskytovat údaje, jejichž zpřístupnění podle jeho názoru odporuje podstatným zájmům jeho bezpečnosti.“

101. Je zjevné, že následkem tohoto ustanovení není, že se Smlouva o ES jako celek nepoužije na obrannou oblast. Tento článek se spíše použije pouze v těch zvláštních

102. Tudiž se například nejedná o to, že by se Hlava XIX Smlouvy o ES o životním prostředí v podstatě nepoužila na záležitosti ochrany životního prostředí v rámci odvětví obrany. Spíše, a na podporu cíle článku 2 ES, tedy „vysoké úrovně ochrany životního prostředí“, se předpokládá, že opatření přijatá na podporu cílů životního prostředí se použijí stejným způsobem ve vojenské oblasti, ledaže by toto bylo v rozporu s podstatnými zájmy obrany, jak je uvedeno v článku 296 ES, přičemž v takovém případě musí být výjimka pro oblast obrany výslovně zakotvena v relevantních právních předpisech⁶². Podobně je tomu i v případech práv-

61 — Jako další příklad, kdy byla pro výklad Smlouvy o ESAE použita analogie se Smlouvou o ES, viz stanovisko generálního advokáta Van Gervena ve věci Parlament v. Rada, výše uvedené v poznámce 20, bod 23: „Nevidím důvod pro výklad dosahu politiky zakotvené ve Smlouvě o ESAE podle jiných pravidel než podle pravidel týkajících se dosahu politiky zakotvené ve Smlouvě o EHS [...]“. Toto odůvodnění analogií se Smlouvou o ES je podle mého názoru v projednávání případů poučné nehledě na zásadu nezávislosti Smlouvy o ESAE (viz článek 305 ES).

62 — Tak například odpad z vojenských zařízení není vyloučen z působnosti směrnice Rady 75/442/EHS ze dne 15. července 1975 o odpadech (Úř. věst. L 194, s. 39; Zvl. vyd. 15/01, s. 23), taktéž vojenská zařízení jsou definována jako „zvláštní oblasti ochrany“ ve směrnici Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102). Na rozdíl od toho čl. 1 odst. 4 směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 175, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248) (ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/35/ES ze dne 26. května 2003, Úř. věst. L 156, s. 17; Zvl. vyd. 15/07, s. 466) stanoví, že „členské státy mohou případ od případu rozhodnout, stanoví-li tak vnitrostátní právní předpisy, neuplatňovat tuto směrnici na záměry sloužící cílům národní obrany, pokud se domnívají, že by její uplatnění mohlo tyto cíle nepříznivě ovlivnit.

ních předpisů přijatých na základě Hlavy XI Smlouvy o ES o sociální politice nebo Hlavy XIII Smlouvy o ES o veřejném zdraví⁶³.

o založení Evropského společenství pro atomovou energii.“

103. V tomto ohledu je třeba posoudit tvrzení Spojeného království, že neexistence ve Smlouvě o ESAE ustanovení analogického ustanovení článku 296 ES způsobuje „mezeru“ ve Smlouvě o ESAE, a je ji potřeba vykládat tak, že nikdy nebylo zamýšleno, aby se tato Smlouva vztahovala na použití jaderné energie na obranné účely⁶⁴.

105. Nicméně je důležité, že v rozsahu, v jakém není věc upravena Smlouvou o ESAE nebo prováděcími právními předpisy, lze Smlouvu o ES použít. Tak například Soudní dvůr ve svém posudku 1/94 ze dne 15. listopadu 1994, řešil otázku, zda Evropské společenství mělo výlučnou pravomoc uzavřít mnohostranné dohody o obchodu zbožím v rozsahu, v jakém se použijí na výrobky ESAE. Citoval, co je nyní ustanovení čl. 305 odst. 2 ES, a prohlásil, že tomu tak opravdu bylo: „Jelikož Smlouva o ESAE neobsahuje žádné ustanovení týkající se zahraničního obchodu, není možné zamezit použití dohod uzavřených na základě článku [133] Smlouvy o ES na mezinárodní obchod s výrobky ESAE“⁶⁵.

104. Tento argument neshledávám přesvědčivým. Podle mého názoru je založen na nesprávném posouzení vztahu mezi Smlouvou o ESAE a Smlouvou o ES. Tento vztah je takový, že v rozsahu, v jakém je věc předmětem ustanovení Smlouvy o ESAE nebo právních předpisů přijatých na jejím základě, se Smlouva o ES nepoužije. Článek 305 odst. 2 ES tak stanoví: „Ustanovení této smlouvy nemění ustanovení Smlouvy

106. Výše uvedené je v souladu s judikaturou Soudního dvora týkající se vztahu mezi Smlouvou o ES a Smlouvou o ESUO, který je upraven v čl. 305 odst. 1 ES,

63 — Tak například směrnice Rady 89/654/EHS ze dne 30. listopadu 1989 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví na pracovišti (první samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) (Úř. věst. L 393, s. 1; Zvl. vyd. 05/01, s. 358) se v podstatě použije na vojenská pracoviště.

64 — Viz bod 51 výše.

65 — Recueil, s. I-5267, bod 24.

příčemž toto ustanovení je obdobou čl. 305 odst. 2 ES.⁶⁶

statné zájmy obrany členského státu, se mohou záruky obsažené v článku 296 ES použít stejným způsobem na výrobky upravené Smlouvou o ESAE. Tento argument Spojeného království proto podle mého názoru nemůže být přijat.

107. Z toho podle mého mínění vyplývá, že vztah mezi Smlouvou o ESAE a Smlouvou o ES popírá existenci jakékoli „mezery“ způsobené tím, že Smlouva o ESAE neobsahuje ustanovení analogické s článkem 296 ES. Spíše v rozsahu, v jakém Smlouva o ESAE a prováděcí právní předpisy nezakotvují výslovně odpovídající záruky pro pod-

VI – Navrhovaný výklad článku 37 AE

66 — Viz například věc 328/85, *Deutsche Babcock* (rozsudek ze dne 15. prosince 1987, Recueil, s. 5119), ve kterém Soudní dvůr uvedl, že „se samotného znění ustanovení [čl. 305 odst. 1 ES] vyplývá, že musí být vykládáno tak, že v rozsahu, v jakém některé otázky nejsou předmětem ustanovení Smlouvy o ESÚO nebo právních předpisů přijatých na základě této smlouvy, se mohou Smlouva o EHS a ustanovení přijatá k jejímu provedení použít na výrobky podléhající Smlouvou o ESÚO“ (bod 10). Ve svém stanovisku k této věci generální advokát Sir Gordon Slynn poznamenal: „Ustanovení Smlouvy o EHS a *a fortiori* sekundární právní předpisy přijaté na jejím základě nemají vliv na ustanovení Smlouvy o ESÚO, ani „nejsou odchylkou“ od Smlouvy o ESAE. Znamená to, že Smlouva o EHS se netýká uhlí a oceli a že předpisy přijaté na jejím základě nemohou obsahovat předpisy týkající se uhlí a oceli, nebo že má omezenější význam? Podle mého názoru má toto ustanovení omezenější význam. Bylo by velmi jednoduché uvést, že se Smlouva o EHS vůbec netýká výrobků z uhlí a oceli nebo uhlího a ocelářského průmyslu, pokud by to tak bylo zamýšleno. Ale toto nebylo učiněno. Namísto toho bylo stanoveno omezení, podle něhož ustanovení Smlouvy o EHS nemohou mít vliv na ustanovení dříve uvedené Smlouvy, především ohledně zvláštních oblastí. Podle mého názoru to znamená, že Smlouvu o EHS lze použít na uhlí a ocel s výjimkou rozsahu, v jakém jsou tyto otázky předmětem ustanovení Smlouvy o ESÚO nebo právních předpisů přijatých na jejím základě; v rozsahu v jakém se použije poslédně uvedená, nemají ustanovení Smlouvy o EHS použití“. Viz rovněž rozsudek Soudu ze dne 1. července 2004, *Salzgitter v. Komise* (T-308/00, Sb. rozh. s. I-0000, bod 62), a rozsudek Soudního dvora ze dne 24. září 2002, *Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise* (C-74/00 P a C-75/00 P, Recueil, s. I-7869, bod 100). Předpisy přijaté na základě Smlouvy o ES následkem katastrofy v Černobylu rovněž ukazují použitelnost této Smlouvy v případě neexistence specifického ustanovení ve Smlouvě o ESAE: viz rozsudek Řecko v. Rada (C-62/88, Recueil, s. I-1527, bod 17), a rozsudek Evropský parlament v. Rada, citovaný v poznámce 20 výše.

108. Předchozí přezkum schématu a cílů kapitoly 3 hlavy druhé Smlouvy o ESAE, jakož i úprava obrany a obranných činností obsažená ve Smlouvě o ESAE jako celku, mě vede k následujícímu závěru.

109. Jak jsem poznamenal, otázku možného použití Smlouvy o ESAE na obranné činnosti autoři Smlouvy výslovně zvažovali během přípravy pro její vyjednávání. Je důležité uvést, že autoři Spaakovy zprávy uznali, že vyřešení této otázky vyžadovalo pečlivé zvážení zájmů: „Podle obecného názoru ministrů bylo důležitější najít řešení, které nevyloučilo definitivně vojenské použití, přičemž současně takové řešení nemohlo ohro-

zit systémy dozoru, které byly shledány jako elementárně důležité.“⁶⁷

110. Takové řešení vylučuje nevyhnutelný negativní vliv přístupu „všechno nebo nic“, ve kterém jeden zájem, buď veřejné zdraví nebo národní obrana, přebije za všech okolností ten druhý. Jak je tedy třeba takovou rovnováhu zájmu uskutečnit v praxi?

111. Zaprvé je z výše uvedeného zřejmé, že ustanovení Smlouvy o ESAE o zdraví a bezpečnosti jsou velmi důležitá a je třeba je vykládat tak, že zajišťují účinnou ochranu veřejného zdraví⁶⁸. Dále, jak bylo uvedeno, tvrzení, že odvětví jaderné obrany spadá *per se* mimo působnost Smlouvy o ESAE není, při systematickém výkladu Smlouvy, odůvodněné⁶⁹.

112. Z toho vyplývá, že povinnost uložená členským státům v článku 37 AE předložit

Komisi všeobecné údaje ohledně jakéhokoli plánu na zneškodňování radioaktivního odpadu by se měla v podstatě použít stejným způsobem i na odvětví obrany. V důsledku toho není možné přijmout, aby členský stát odmítl předložit informace týkající se jakéhokoli plánu zneškodňování vojenského radioaktivního odpadu pouze z důvodu, že tento odpad byl způsoben obrannými činnostmi.

113. Zadruhé, je rovněž jasné, že Smlouvu o ESAE je třeba použít v souladu s podstatnými zájmy bezpečnosti členských států. Povinnost obsažená v článku 37 AE se proto neuplatní v konkrétním případě, pokud členský stát má za to, že jeho podstatné zájmy bezpečnosti mohou být předložením určitých informací vyžadovaných tímto článkem poškozeny.

114. Jinými slovy, u každého plánu zneškodňování radioaktivního odpadu souvisejícího z obranou by měly mít členské státy nárok odepřít předložit Komisi informace, pouze pokud mají za to, že toto je absolutně nezbytné pro ochranu jejich podstatných zájmů obrany.

115. Při takovém posouzení by měly členské státy mít na zřeteli svoji povinnost loajální

67 — Viz bod 81 výše.

68 — Viz body 64 až 77 výše.

69 — Viz body 78 až 88 výše.

spolupráce obsaženou v článku 192 AE k „zajištění splnění“ svých závazků vyplývajících ze Smlouvy o ESAE⁷⁰. Podle mého názoru tento závazek vyžaduje, aby členské státy při provádění posouzení zahájily otevřený a konstruktivní dialog s Komisí v případech, kde zvažují odeprání předložení určitých informací na základě obranných důvodů. V takovém případě by měly členské státy s Komisí projednat, zda by bylo možné dosáhnout ochrany jejich obranných zájmů méně mimořádnými prostředky než odepráním předložení informací.

117. Takový jednotlivý přístup založený na dialogu vylučuje rizika, která by mohlo přinést všeobecné použití článku 37 AE na obranné činnosti, jak to uvádí Spojené království ve svém vyjádření⁷³. Například riziko „obráceného inženýrství“ získávající poznatky související s obranou z údajů o složení toků radioaktivních odpadů by bylo vyloučeno, pokud v důsledku diskuse mezi příslušným členským státem a Komisí by takovým údajům byl přidělen příslušně vysoký bezpečnostní stupeň a jejich předložení by bylo odepráno pouze tehdy, pokud by to bylo absolutně nezbytné pro ochranu obranného tajemství.

116. Takové prostředky mohou zahrnovat například použití bezpečnostních záruk pro informace analogických k těm, které jsou obsaženy v prováděcích předpisech k článku 24 AE, přičemž údaje budou „klasifikovány“ přidělením bezpečnostního stupně⁷¹. Alternativně se mohou členské státy s Komisí dohodnout, že poskytnutí méně detailních údajů, než požaduje doporučení Komise 1999/829⁷², postačuje k tomu, aby Komise mohla určit, zda provedení plánu zneškodňování radioaktivního odpadu může „vést k radioaktivnímu zamoření vody, půdy nebo vzdušného prostoru jiného členského státu“ ve smyslu článku 37 AE.

118. Dodal bych, že taková rovnováha je analogická k rovnováze ve Smlouvě o ES, ze které není vojenské odvětví vyloučeno *per se*, podle které však nemají členské státy povinnost předložit informace, pokud by toto poškodilo podstatné zájmy národní obrany⁷⁴.

119. Nakonec, vzhledem k povaze výše uvedeného návrhu „střední cesty“ mezi názory Komise a Spojeného království, je podle mého názoru nejvhodnější, aby každý účastník řízení nesl vlastní náklady tohoto řízení.

70 — Viz bod 39 výše.

71 — Viz body 22 až 33 výše.

72 — Viz bod 18 výše.

73 — Viz bod 52 výše.

74 — Viz body 100 až 102 výše.

VII – Závěry

120. Ve světle výše uvedených úvah jsem proto názoru, že by Soudní dvůr měl:

- prohlásit, že Spojené království tím, že nepředložilo Komisi všeobecné údaje ohledně plánu na zneškodňování radioaktivního odpadu vyplývajícího z odstavování reaktoru „Jason“ v rozsahu, v jakém je to slučitelné s podstatnými zájmy národní bezpečnosti, a tím, že nezahájilo dialog s Komisí ohledně toho, zda by mohlo být ochrany obranných zájmů dosaženo méně mimořádnými prostředky než úplným odepřením předložení informací Komisi, porušilo závazky, které pro ně vyplývají z článku 37 Smlouvy o AE;
- uložit každému účastníkovi řízení a vedlejšímu účastníkovi náhradu vlastních nákladů řízení.